

OAE.LIB

0000006997

ต้นทุนการผลิต กาแฟ ปี 2537

ศูนย์สารสนเทศการเกษตร
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เอกสารสถิติการเกษตรเลขที่ 23/2541
กรกฎาคม 2541

ต้นทุนการผลิต

กาแฟ

ปี 2537

กลุ่มวิเคราะห์ข้อมูลเศรษฐกิจการเกษตร
ส่วนข้อมูลสถิติการเกษตร
โทร. 579-8614, 940-6417

ศูนย์สารสนเทศการเกษตร
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

วัน เดือน ปี.....

เลขทะเบียน 6716.....

เลขหมู่ 953-2.....
MLC (A-D)

ปี เดือน ปี

เลขที่บัญชี

เลขหมาย 58269

๑๕๗๕

๒๕๓๗

๒๖.๑

B: 3627

J: 6997

คำนำ

ข้อมูลต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตร เป็นข้อมูลการเกษตรที่สำคัญประการหนึ่ง ที่สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรรับผิดชอบในการจัดทำ เพื่อให้ประกอบการพิจารณากำหนดนโยบายและมาตรการแก้ไขปัญหาราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ แนวทางการพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิต

ระบบการจัดทำข้อมูลต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรนั้นจะเป็นการดำเนินการร่วมกันระหว่างศูนย์สารสนเทศการเกษตรในส่วนกลางและเขตเกษตรเศรษฐกิจการเกษตรในภูมิภาค โดยศูนย์สารสนเทศการเกษตรจะรับผิดชอบในการเตรียมงานด้านวิชาการ ได้แก่ การกำหนดระเบียบวิธีการเลือกตัวอย่าง แบบสอบถาม คำนียาม คู่มือการสำรวจ โปรแกรมคำนวณผล การวิเคราะห์ผล และจัดพิมพ์รายงาน ส่วนเขตเกษตรเศรษฐกิจในภูมิภาคจะดำเนินการสำรวจจัดเก็บข้อมูล ประมวลผลระดับจังหวัด และรายงานผลเบื้องต้น ส่งเข้าส่วนกลางเพื่อตรวจสอบวิเคราะห์ผล คำนวณผลภาพรวม และจัดทำรูปเล่มรายงานเผยแพร่ต่อไป

สำหรับเอกสารต้นทุนการผลิตกาแฟปี 2537 เล่มนี้ เป็นข้อมูลต้นทุนการผลิตกาแฟของปีเพาะปลูก 2536/37 โดยแสดงรายละเอียดแยกตามช่วงอายุ และเฉลี่ยทุกอายุ เป็นรายภาค และทั้งประเทศ

ศูนย์สารสนเทศการเกษตร หวังว่าเอกสารเล่มนี้ คงจะมีประโยชน์ต่อผู้ใช้ข้อมูลตามสมควร

ศูนย์สารสนเทศการเกษตร
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
โทร. 579-0625, 579-8614
โทรสาร. 940-6417

สารบัญ

	หน้า
1. บทนำ	1
2. ระเบียบวิธีสำรวจ	2
3. ขอบเขตและระยะเวลาการสำรวจ	2
4. การประมวลผลและวิเคราะห์ผล	2
4.1 ระดับจังหวัด	3
4.2 ระดับภาค , ประเทศ	3
4.1 การคำนวณหาต้นทุนก่อนให้ผลผลิต ช่วงให้ผลผลิต และเฉลี่ยทุกอายุ	4
5. ผลการสำรวจต้นทุน	6
6. ภาคผนวก	41
ก. คำชี้แจง	42

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	เปรียบเทียบต้นทุนการผลิตกาแฟ ปี 2537 เฉลี่ยทุกอายุ รายภาค ประเทศ	10
ตารางที่ 2	ต้นทุนการผลิตกาแฟ ปี 2537 ทั้งประเทศ แยกตามอายุ	11
ตารางที่ 3	ต้นทุนการผลิตกาแฟ ปี 2537 ภาคใต้ แยกตามอายุ	12
ตารางที่ 4	ต้นทุนการผลิตกาแฟ ปี 2537 ภาคเหนือ แยกตามอายุ	13
ตารางที่ 5	ต้นทุนการผลิตกาแฟ ปี 2537 ทั้งประเทศ อายุ 1 ปี	14
ตารางที่ 6	ต้นทุนการผลิตกาแฟ ปี 2537 ทั้งประเทศ อายุ 2-3 ปี	15
ตารางที่ 7	ต้นทุนการผลิตกาแฟ ปี 2537 ทั้งประเทศ อายุ 4-5 ปี	16
ตารางที่ 8	ต้นทุนการผลิตกาแฟ ปี 2537 ทั้งประเทศ อายุ 6-7 ปี	17
ตารางที่ 9	ต้นทุนการผลิตกาแฟ ปี 2537 ทั้งประเทศ อายุ 8-9 ปี	18
ตารางที่ 10	ต้นทุนการผลิตกาแฟ ปี 2537 ทั้งประเทศ อายุ 10-14 ปี	19
ตารางที่ 11	ต้นทุนการผลิตกาแฟ ปี 2537 ทั้งประเทศ อายุมากกว่า 15 ปี	20
ตารางที่ 12	ต้นทุนการผลิตกาแฟ ปี 2537 ทั้งประเทศ เฉลี่ยอายุช่วงให้ผลผลิต	21
ตารางที่ 13	ต้นทุนการผลิตกาแฟ ปี 2537 ทั้งประเทศ เฉลี่ยทุกอายุ	22
ตารางที่ 14	ต้นทุนการผลิตกาแฟ ปี 2537 ภาคใต้ อายุ 1 ปี	23
ตารางที่ 15	ต้นทุนการผลิตกาแฟ ปี 2537 ภาคใต้ อายุ 2-3 ปี	24
ตารางที่ 16	ต้นทุนการผลิตกาแฟ ปี 2537 ภาคใต้ อายุ 4-5 ปี	25
ตารางที่ 17	ต้นทุนการผลิตกาแฟ ปี 2537 ภาคใต้ อายุ 6-7 ปี	26
ตารางที่ 18	ต้นทุนการผลิตกาแฟ ปี 2537 ภาคใต้ อายุ 8-9 ปี	27
ตารางที่ 19	ต้นทุนการผลิตกาแฟ ปี 2537 ภาคใต้ อายุ 10-14 ปี	28
ตารางที่ 20	ต้นทุนการผลิตกาแฟ ปี 2537 ภาคใต้ อายุมากกว่า 15 ปี	29
ตารางที่ 21	ต้นทุนการผลิตกาแฟ ปี 2537 ภาคใต้ เฉลี่ยอายุช่วงให้ผลผลิต	30
ตารางที่ 22	ต้นทุนการผลิตกาแฟ ปี 2537 ภาคใต้ เฉลี่ยทุกอายุ	31

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 23	ต้นทุนการผลิตกาแฟ ปี 2537 ภาคเหนือ อายุ 1 ปี	32
ตารางที่ 24	ต้นทุนการผลิตกาแฟ ปี 2537 ภาคเหนือ อายุ 2-3 ปี	33
ตารางที่ 25	ต้นทุนการผลิตกาแฟ ปี 2537 ภาคเหนือ อายุ 4-5 ปี	34
ตารางที่ 26	ต้นทุนการผลิตกาแฟ ปี 2537 ภาคเหนือ อายุ 6-7 ปี	35
ตารางที่ 27	ต้นทุนการผลิตกาแฟ ปี 2537 ภาคเหนือ อายุ 8-9 ปี	36
ตารางที่ 28	ต้นทุนการผลิตกาแฟ ปี 2537 ภาคเหนือ อายุ 10-14 ปี	37
ตารางที่ 29	ต้นทุนการผลิตกาแฟ ปี 2537 ภาคเหนือ อายุมากกว่า 15 ปี	38
ตารางที่ 30	ต้นทุนการผลิตกาแฟ ปี 2537 ภาคเหนือ เฉลี่ยอายุช่วงให้ผลผลิต	39
ตารางที่ 31	ต้นทุนการผลิตกาแฟ ปี 2537 ภาคเหนือ เฉลี่ยทุกอายุ	40

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ 1	ค่าใช้จ่ายคิดเป็นร้อยละ ของต้นทุนการผลิตกาแฟ ปี 2537 เฉลี่ยทุกอายุ ราชอาณาจักร ประเทศไทย	9

1. บทนำ

กาแฟ (Coffee) มีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า (Coffee sp) อยู่ใน Family Rubiaceae ที่นิยมปลูกในประเทศไทยมี 2 พันธุ์ คือ Robusta และ Arabica แหล่งปลูกกาแฟที่สำคัญของไทยอยู่ในภาคใต้ของประเทศซึ่งนิยมปลูกพันธุ์ Robusta ส่วนทางภาคเหนือนิยมปลูกพันธุ์ Arabica

การปลูกกาแฟตามคำแนะนำของกรมส่งเสริมการเกษตร ควรมีการเตรียมหลุมปลูกขนาด 2 x 2.5 x 2.5 ฟุต ระยะปลูกประมาณ 3 x 3 - 4 x 4 เมตร ขึ้นกับพันธุ์ที่ปลูก หลังปลูกต้องมีการดูแลรักษา ใส่ปุ๋ย ให้น้ำบ้าง มีการปลิดแขนงและตัดแต่งทรงพุ่มกาแฟให้โปร่ง ไม่เป็นแหล่งอาศัยของโรคและแมลง โดยธรรมชาติแล้ว กาแฟจะออกดอกตามข้อของกิ่ง ข้อใดที่ออกดอกให้ผลไปแล้วก็จะไม่ออกดอกให้ผลอีก จึงมีความจำเป็นต้องมีการตัดแต่งกิ่งกาแฟเพื่อบังคับให้มีการสร้างลำต้นกาแฟรุ่นใหม่ขึ้น ในการตัดแต่งกิ่งกาแฟควรทำครั้งแรกเมื่อกาแฟมีอายุประมาณ 7 ปี หลังจากนั้นทำทุก 5 ปี เพื่อให้กาแฟมีผลผลิตสม่ำเสมอ ระยะเวลาที่เหมาะสมในการตัดแต่งกิ่ง ควรทำในช่วงต้นฤดูแล้งหลังจากเก็บผลผลิตกาแฟแล้ว ซึ่งเป็นช่วงที่กาแฟพักตัว

กาแฟจะเริ่มให้ผลผลิตในปีที่ 3 - 4 ขึ้นกับความสมบูรณ์ของต้นกาแฟ ภูมิอากาศ และสภาพพื้นที่ปลูก การเก็บเกี่ยวกาแฟต้องใช้แรงงานในการเก็บเกี่ยวค่อนข้างสูง เพราะต้องเลือกเก็บเฉพาะผลที่สุกแก่มีสีแดงเท่านั้น จึงต้องทยอยเก็บหลายครั้ง หลังจากเก็บแล้วเกษตรกรจะนำมาตากให้แห้ง นำไปสีเปลือก ร่อนเมล็ดเสียออก หรือนำผลสดไปปอกเปลือกออกเช่นน้ำ ล้างเมือกให้หมด นำไปตากแดดหรืออบแห้งก่อนเข้าเครื่องสี กระทบเปลือก ฝัดเอาฝุ่นผงออก และได้ผลผลิตเป็นสารกาแฟ

สำหรับการสำรวจต้นทุนการผลิตกาแฟปี 2537 นี้เป็นการหาต้นทุนในการปลูกกาแฟ ตั้งแต่การเตรียมหลุมปลูก ไปจนถึงการเก็บเกี่ยวและได้ผลผลิตเป็นสารกาแฟ ซึ่งมีทั้งค่าแรงงานต่าง ๆ ในการเตรียมหลุมปลูกและปลูก การดูแลรักษา เช่น คายหญ้า ใส่ปุ๋ย ให้น้ำ การฉีดยาไปจนถึง ค่าแรงงานในการเก็บผลกาแฟ การตัดแต่งกิ่ง และทรงพุ่ม ค่าปัจจัยต่าง ๆ ในการผลิต เช่น ปุ๋ย ยาปราบวัชพืช ยาป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช อุปกรณ์การเกษตรต่าง ๆ รวมไปถึง ค่าดอกเบี้ยเงินกู้ และค่าเสียโอกาสเงินลงทุน ค่าใช้และค่าเช่าที่ดิน ซึ่งจะเป็นทั้งค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริง และเป็นค่าใช้จ่ายที่ได้จากการประเมิน เช่น แรงงานของตนเอง ที่ดินของตนเอง เป็นต้น

2. ระเบียบวิธีสำรวจ

การสำรวจต้นทุนการผลิตกาแฟ ปี 2537 กำหนดระเบียบวิธีสำรวจโดยใช้แผนแบบการเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยที่เจ้าหน้าที่สำรวจจะต้องคัดเลือกจำนวนตัวอย่าง ตามจำนวนที่ส่วนกลางกำหนดให้ ในแหล่งผลิตสำคัญภายในเขตเกษตรเศรษฐกิจของตน ตามข้อกำหนดคุณสมบัติของครัวเรือนตัวอย่าง ดังนี้

1.1 ต้องเป็นครัวเรือนที่มีการปลูกกาแฟ

1.2 ต้องเป็นครัวเรือนที่ปลูกกาแฟเป็นกิจลักษณะกล่าวคือ ปลูกกาแฟเป็นสวนเฉพาะ มีการดำเนินการเพาะปลูกกาแฟอย่างต่อเนื่อง และหวังผลจากการเพาะปลูก มิใช่ปลูกทิ้ง หรือปลูกเพื่อไม่ให้พื้นดินว่างเปล่า หรือไม่มีวัตถุประสงค์ทางการเกษตร

1.3 ต้องเป็นครัวเรือนที่ให้ความร่วมมือ และเต็มใจในการตอบคำถามในรายการคำถามต่าง ๆ เป็นอย่างดี

3. ขอบเขตและระยะเวลาการสำรวจ

ดำเนินการสำรวจต้นทุนกาแฟแยกตามขนาดอายุกาแฟ โดยแบ่งกลุ่มอายุกาแฟออกเป็น 7 กลุ่มอายุ คือ 1 ปี , 2 - 3 ปี , 4 - 5 ปี , 6 - 7 ปี , 8 - 9 ปี , 10 - 14 ปี , และกลุ่มอายุมากกว่า 15 ปี (รหัส 01, 02, 03, 04, 05, 06, และ 07 ตามลำดับ)

สำหรับระยะเวลาในการสำรวจ ได้ดำเนินการสำรวจข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2538 ถึงวันที่ 15 มีนาคม 2538 ในท้องที่ที่เป็นแหล่งผลิตที่สำคัญทางภาคใต้ ได้แก่จังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี ระนอง นครศรีธรรมราช กระบี่ ตรัง พังงา ยะลา และแหล่งผลิตในภาคเหนือได้แก่จังหวัด ตาก ลำปาง สุโขทัย เชียงใหม่ เชียงราย พะเยา สำหรับภาคกลางไม่ได้สำรวจเพราะมีการผลิตน้อย

4. การประมวลผลและวิเคราะห์ผล

การประมวลผล ในระดับจังหวัดจะดำเนินงานที่เขตเกษตรเศรษฐกิจซึ่งเป็นผู้ที่ดำเนินการสำรวจ แล้วจัดส่งผลการประมวลผลในระดับจังหวัดเข้าสู่ส่วนกลาง คือศูนย์สารสนเทศการเกษตร เพื่อคำนวณผลในระดับภาค และประเทศต่อไป

ห้องสมุดสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

4.1 ระดับจังหวัด

เขตเกษตรเศรษฐกิจดำเนินการประมวลผลในระดับจังหวัด แยกตามกลุ่มอายุ กาแฟ โดยมีสูตรคำนวณ ดังนี้

$$\bar{C}_i = \frac{\sum_{j=1}^n C_{ij} A_{ij}}{\sum_{j=i}^n A_{ij}}$$

\bar{C}_i = ต้นทุนต่อไร่ของกลุ่มอายุที่ i ในระดับจังหวัด

C_{ij} = ต้นทุนต่อไร่ของกลุ่มอายุที่ i ตัวอย่างที่ j

A_{ij} = เนื้อที่ปลูกของกลุ่มอายุที่ i ตัวอย่างที่ j

i = กลุ่มอายุพืชรหัส 01, 02,07

j = ตัวอย่างที่ 1,2..... n ในจังหวัด

4.2 ระดับภาค, ประเทศ

ส่วนกลางจะดำเนินการประมวลผลในระดับภาค, ประเทศ แยกตามกลุ่มอายุ โดยใช้ข้อมูลในระดับจังหวัด จากเขตเกษตรเศรษฐกิจที่ส่งเข้ามา แล้วถ่วงน้ำหนักด้วยเนื้อที่ปลูกกาแฟ ของจังหวัดตามกลุ่มอายุกาแฟนั้น ๆ มีสูตร ดังนี้

$$\bar{C}_i = \frac{\sum_{j=1}^n C_{ij} A_{ij}}{\sum_{j=i}^n A_{ij}}$$

\bar{C}_i = ต้นทุนต่อไร่ ของกลุ่มอายุที่ i ในระดับภาค หรือ ประเทศ

C_{ij} = ต้นทุนต่อไร่ของกลุ่มอายุที่ i จังหวัดที่ j

A_{ij} = เนื้อที่ปลูกของกลุ่มอายุที่ i จังหวัดที่ j

i = กลุ่มอายุพืชรหัส 01,02,....,07

j = จังหวัดที่ 1,2... n (จังหวัดในภาค , ประเทศ)

4.3 การคำนวณหาต้นทุนก่อนให้ผลผลิต ช่วงให้ผลผลิต และเฉลี่ยทุกอายุ

จะดำเนินการประมวลผลหาต้นทุนการผลิตกาแฟ ช่วงก่อนให้ผลผลิต (อายุ 1 - 3 ปี) ช่วงให้ผลผลิตแล้ว (อายุ 4 ปีขึ้นไป) และต้นทุนกาแฟเฉลี่ยทุกอายุ ในระดับภาค และประเทศเท่านั้น

4.3.1 ต้นทุนกาแฟช่วงก่อนให้ผลผลิต

คำนวณจากกลุ่มอายุ 1 ปี และ 2 - 3 ปี โดยคำนวณคิดลดเสมือนเป็นทรัพย์สินคงทน โดยใช้อัตราดอกเบี้ย 12% อายุขัยของกาแฟ 40 ปี มีสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$\begin{aligned} \overline{C}_{bh} &= \sum_{i=1}^3 C_i (1+r)^{p-i} * CRF \\ &= [C_1(1+0.12)^{4-1} + C_2(1+0.12)^{4-2} + C_3(1+0.12)^{4-3}] * CRF \\ &= [0.1704 C_1 + 0.1521 C_2 + 0.1358 C_3] * CRF \\ &= [0.1704 C_1 + (0.1521 + 0.1358) C_2] * CRF \\ &= [0.1704 C_1 + 0.2879 C_2] * CRF \end{aligned}$$

$$\overline{C}_{bh} = \text{ต้นทุนต่อไร่เฉลี่ยก่อนให้ผล}$$

$$C_i = \text{ต้นทุนกาแฟปีที่ยังไม่ให้ผลผลิต}$$

เมื่อ $i =$ อายุกาแฟก่อนให้ผล = 1, 2, และ 3 แต่อายุ 2 และ 3 อยู่ในกลุ่มอายุเดียวกัน ดังนั้น $C_2 = C_3$

$$r = \text{อัตราดอกเบี้ย } 12\% = 0.12$$

$$p = \text{อายุที่กาแฟมีการให้ผลผลิต (กาแฟอายุ 4 ปี)}$$

ในที่นี้ CRF (Capital Recovery Factor) = 0.1213 โดยคำนวณหา CRF ได้จากสูตร

$$CRF = \frac{r}{1 - \frac{1}{(1+r)^q}}$$

$$= \frac{0.12}{1 - \frac{1}{(1 + 0.12)^{40}}}$$

$$= 0.1213$$

ในที่นี้ q = อายุขัยเฉลี่ยของกาแฟ = 40 ปี
 r = อัตราดอกเบี้ย 12% = 0.12

ซึ่งต้นทุนกาแฟอายุในช่วงก่อนให้ผลผลิต ที่นำมาคำนวณนี้จะไม่คิดค่าดอกเบี้ยและค่าเสียโอกาส เพื่อไม่ให้เกิดการคำนวณซ้ำซ้อน

4.3.2 ต้นทุนกาแฟช่วงให้ผลผลิต

โดยจะคำนวณจากกาแฟ กลุ่มอายุ 4 - 5 ปี , 6 - 7 ปี, 8 - 9 ปี , 10 - 14 ปี, และกลุ่มอายุมากกว่า 15 ปี (รหัส 03, 04, 05, 06, และ 07 ตามลำดับ) มีสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$\overline{C}_h = \frac{\sum_{j=1}^n C_{ij} A_{ij}}{\sum_{j=1}^n A_{ij}}$$

$$\overline{C}_h = \text{ต้นทุนต่อไร่เฉลี่ยช่วงให้ผล}$$

$$C_{ij} = \text{ต้นทุนช่วงให้ผลกลุ่มอายุที่ } i \text{ จังหวัดที่ } j$$

$$A_{ij} = \text{เนื้อที่ปลูกช่วงให้ผลกลุ่มอายุที่ } i \text{ จังหวัดที่ } j$$

$$i = \text{กลุ่มอายุช่วงให้ผลคือ กลุ่มอายุ 4-5 ปี, 6-7 ปี, 8-9 ปี, 10-14 ปี และมากกว่า 15 ปี}$$

$$j = \text{จังหวัดที่มีข้อมูล จังหวัดที่ } 1, 2, \dots, n$$

(จังหวัดในภาค, ประเทศ)

4.3.3 ต้นทุนกาแฟเฉลี่ยทุกอายุ

คำนวณจากต้นทุนกาแฟก่อนให้ผลผลิต และต้นทุนกาแฟช่วงให้ผลผลิต ในข้อ 4.3.1 และ ข้อ 4.3.2 โดยให้ต้นทุนกาแฟก่อนให้ผลผลิตในข้อ 4.3.1 เป็นเสมือนต้นทุนคงที่ของต้นทุนกาแฟเฉลี่ยทุกอายุ โดยการนำต้นทุนรวมทั้งหมดต่อไร่ของต้นทุนก่อนให้ผลผลิตไปวางไว้ในกิจกรรมต้นทุนเฉลี่ยก่อนให้ผล ในต้นทุนคงที่ของต้นทุนเฉลี่ยทุกอายุ

$$\text{ต้นทุนกาแฟเฉลี่ยทุกอายุ} = \text{ต้นทุนกาแฟก่อนให้ผลผลิต} + \text{ต้นทุนกาแฟช่วงให้ผลผลิต}$$

การวิเคราะห์ผลการสำรวจต้นทุน จะดำเนินการวิเคราะห์ตามกิจกรรมต้นทุน ได้แก่ ต้นทุนผันแปร ต้นทุนคงที่ ที่เป็นเงินสดและไม่เป็นเงินสด แยกตามรายละเอียด ค่าแรงงาน ค่าวัสดุ ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เช่น ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร ค่าดอกเบี้ยเงินกู้ และค่าเสียโอกาสเงินลงทุน ค่าภาษี ค่าเช่า ค่าใช้ที่ดิน เป็นต้น

5. ผลการสำรวจต้นทุน

5.1 ต้นทุนการผลิตเฉลี่ยทั้งประเทศ

จากผลการสำรวจต้นทุนการผลิตกาแฟปี 2537 มีต้นทุนการผลิตทั้งประเทศเฉลี่ยทุกอายุ 4,926.98 บาท/ไร่ คิดเป็นต้นทุนต่อกิโลกรัม 28.98 บาท/กก. ที่ระดับผลผลิตต่อไร่ 170 กก./ไร่ เป็นต้นทุนผันแปร 3,612.40 บาท/ไร่ ต้นทุนคงที่ 1,314.58 บาท/ไร่ คิดเป็นร้อยละ 73.32 และ 26.68 ของต้นทุนทั้งหมดตามลำดับ ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายในการเก็บเกี่ยวรวบรวมผลผลิตมากที่สุด 1,064.62 บาท/ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 21.61 ของต้นทุนทั้งหมด รองลงมาเป็นค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษา 895.34 บาท/ไร่ ค่าปุ๋ย 799.96 บาท/ไร่ ค่าภาษี, ค่าเช่า, ค่าใช้ที่ดิน 494.84 บาท/ไร่ และค่ายาปราบศัตรูพืช-วัชพืช 308.80 บาท/ไร่ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 18.17, 16.24, 10.04, และ 6.27 ของต้นทุนทั้งหมดตามลำดับ สำหรับค่าใช้จ่ายที่เป็นค่าดอกเบี้ย และค่าเสียโอกาส เท่ากับ 327.31 บาท/ไร่ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 6.64 ของต้นทุนทั้งหมด โดยในการสำรวจต้นทุนการผลิตกาแฟปี 2537 นี้ พบว่าค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของต้นทุนการผลิตกาแฟก่อนให้ผล (อายุ 1-3 ปี) เท่ากับ 733.03 บาท/ไร่ คิดเป็นร้อยละ 14.88 ของต้นทุนทั้งหมด (จากตารางที่ 1)

ต้นทุนการผลิตกาแฟจะแบ่งออกเป็น 3 ช่วงอายุ คือ ในช่วงก่อนให้ผลผลิต ช่วงให้ผลผลิต และเป็นต้นทุนเฉลี่ยทุกอายุ

5.1.1. ต้นทุนก่อนให้ผลผลิต

กาแฟอายุ 1 ปี มีต้นทุนการผลิตเท่ากับ 2,048.05 บาท/ไร่ ส่วนมากเป็นต้นทุนผันแปร ที่เป็นค่าแรงงานตั้งแต่เตรียมดิน ปลูก ดูแลรักษา รวม 800.62 บาท/ไร่ ค่าวัสดุ 557.03 บาท/ไร่ ซึ่งวัสดุส่วนใหญ่คือ ค่าคั้นพันธุ์กาแฟ กาแฟอายุ 1 ปี จะมีต้นทุนสูงในระยะเริ่มแรก คือ ค่าแรงงานในการเตรียมดิน ค่าปลูก และพันธุ์ปลูก แตกต่างจากกาแฟช่วงอายุอื่น ๆ

กาแฟอายุ 2 - 3 ปี มีต้นทุนการผลิตเท่ากับ 1,997.52 บาท/ไร่ ส่วนมากเป็นค่าวัสดุ 671.84 บาท/ไร่ เป็นค่าปุ๋ย และค่ายาปราบศัตรูพืช - วัชพืช รองลงมาเป็น ต้นทุนค่าแรงงาน

634.73 บาท/ไร่ เป็นค่าแรงงานเกี่ยวกับการดูแลรักษา เช่น ใส่ปุ๋ย พ่นยาปราบศัตรูพืช - วัชพืช เป็นต้น กาแฟในระยะนี้มีการปลูกซ่อมบ้าง เริ่มมีการตัดแต่งกิ่งและปลิดแขนงบ้างเล็กน้อย มีการใช้ปุ๋ยและยาปราบวัชพืช - ศัตรูพืชมากขึ้น กาแฟอายุ 3 ปี บางส่วนเริ่มให้ผลประปราย เกษตรกรขนาดสวนเล็ก ๆ จะมีการเก็บเกี่ยวผลผลิต มีค่าใช้จ่ายแรงงานในการเก็บเกี่ยว ซึ่งต่างจากสวนกาแฟขนาดใหญ่ที่มักจะไม่นิยมเก็บผลผลิตจากต้นกาแฟที่เริ่มให้ผล เนื่องจากไม่คุ้มค่าใช้จ่ายและอาจทำให้ต้นโทรมเร็ว

จากต้นทุนการผลิตของกาแฟอายุ 1 ปี และ 2 - 3 ปี นำมาคำนวณหาค่าเฉลี่ยต้นทุนก่อนให้ผลผลิตโดยการกระจายต้นทุนก่อนให้ผล (อายุ 1-3 ปี) ไปตลอดอายุการให้ผลของกาแฟ (40 ปี) นำไปไว้ในต้นทุนคงที่ของต้นทุนเฉลี่ยทุกอายุ ได้ค่าเฉลี่ยต้นทุนการผลิตก่อนให้ผล 733.03 บาท/ไร่ (ตารางที่ 2)

5.1.2 ต้นทุนช่วงให้ผลผลิต

กาแฟในช่วงอายุมากกว่า 3 ปี จนถึง มากกว่า 15 ปี มีต้นทุนการผลิตเท่ากับ 4,193.95 บาท/ไร่ คิดเป็นต้นทุนเฉลี่ย 24.67 บาท/กก. ที่ระดับผลผลิตต่อไร่ 170 กก./ไร่ มีต้นทุนที่เป็นค่าแรงงาน 2,130.77 บาท/ไร่ ส่วนมากเป็นค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยว การตัดแต่งกิ่ง และฉีดยาป้องกันกำจัดศัตรูพืช - วัชพืช รองลงมาเป็นค่าวัสดุ 1,151.62 บาท/ไร่ ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับ ค่าปุ๋ย และยาปราบศัตรูพืช - วัชพืช ต้นทุนการผลิตกาแฟที่มีอายุให้ผลได้ จะเริ่มมีค่าใช้จ่ายสูงขึ้นเป็นค่าเก็บเกี่ยว ค่าปุ๋ย และค่ายาปราบศัตรูพืชและวัชพืช ตามไปด้วย (จากตารางที่ 2)

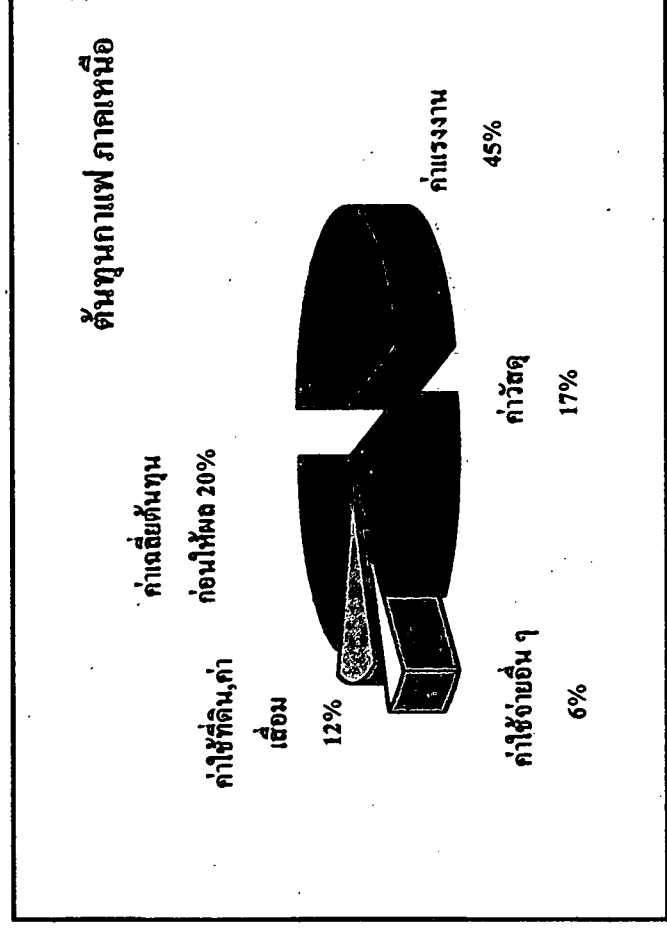
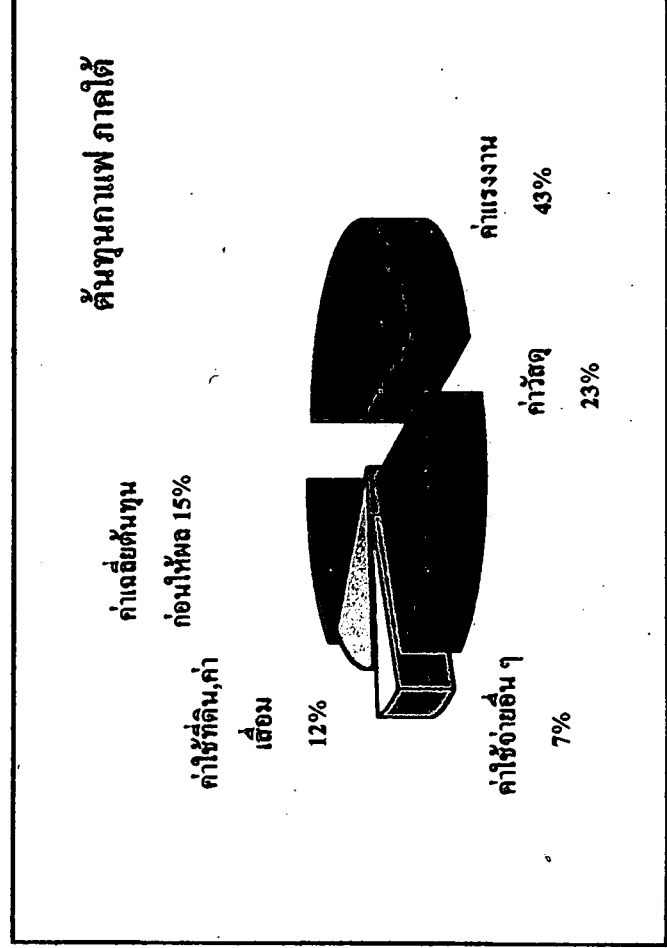
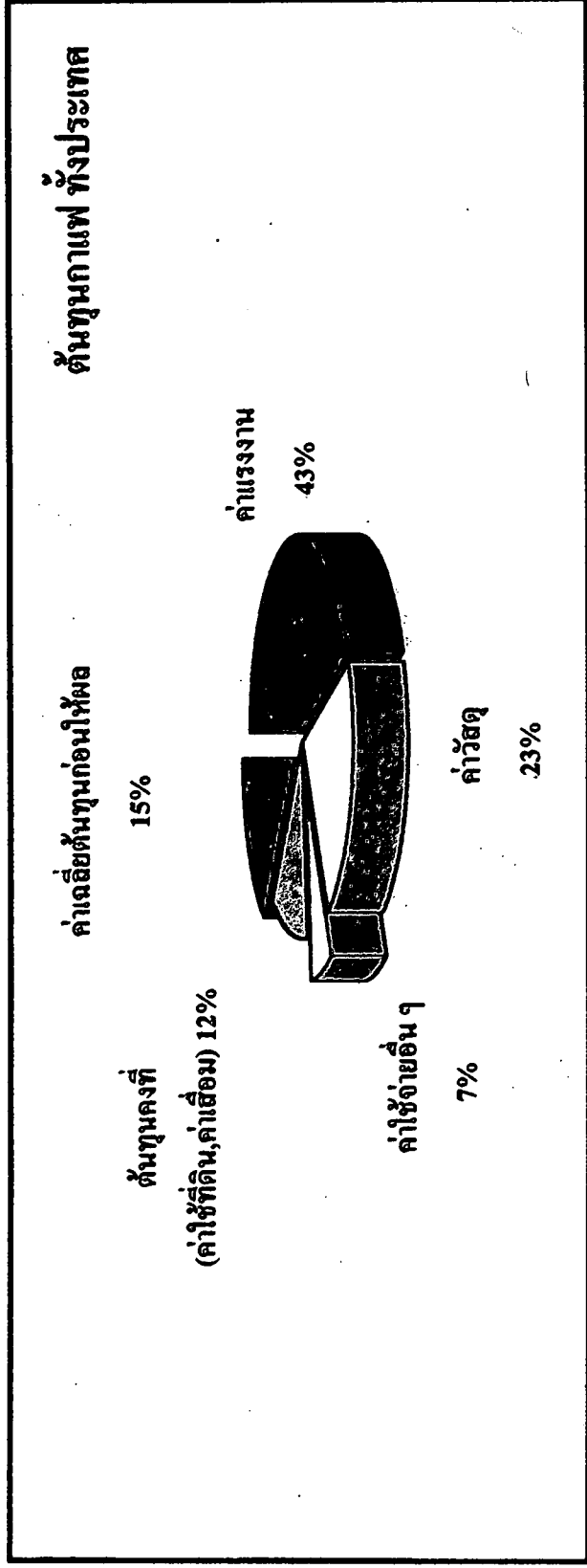
5.1.3 ต้นทุนเฉลี่ยทุกอายุ

สำหรับต้นทุนการผลิตกาแฟทั้งประเทศเฉลี่ยทุกอายุ 4,926.98 บาท/ไร่ คิดเป็นต้นทุนการผลิต 28.98 บาท/กก. ที่ระดับผลผลิตต่อไร่ 170 กก./ไร่ โดยเป็นค่ากระจายของต้นทุนการผลิตในช่วงก่อนให้ผลผลิต 733.03 บาท/ไร่ (จากตารางที่ 2)

5.2 ต้นทุนการผลิตกาแฟภาคใต้ ซึ่งเป็นแหล่งปลูกส่วนใหญ่ของประเทศและปลูกพันธุ์โรบัสต้า (Robusta) มีต้นทุนการผลิต 5,000.91 บาท/ไร่ คิดเป็นต้นทุนการผลิต 29.08 บาท/กก. ที่ระดับผลผลิตต่อไร่ 172 กก./ไร่ โดยมีค่าเฉลี่ยต้นทุนก่อนให้ผล 756.14 บาท/ไร่ (ตารางที่ 3)

5.3 ต้นทุนการผลิตกาแฟภาคเหนือ กาแฟที่ปลูกในภาคเหนือคือ พันธุ์อาราบิกา (Arabica) มีต้นทุนการผลิต 1,854.02 บาท/ไร่ คิดเป็นต้นทุนต่อกิโลกรัม 21.31 บาท/กก. ที่ระดับผลผลิตต่อไร่ 87 กก./ไร่ โดยมีค่าเฉลี่ยต้นทุนก่อนให้ผล 379.42 บาท/ไร่ (ตารางที่ 4)

ภาพที่ 1 ค่าใช้จ่ายคิดเป็นร้อยละ ของต้นทุนการผลิตกาแฟปี 2537 เฉลี่ยทุกอายุ ราชอาณาจักร ประเทศไทย

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบต้นทุนการผลิตกาแฟ ปี 2537 เฉลี่ยทุกอายุ ราชอาณาจักร ประเทศไทย

รายการ	ประเทศ		ภาคใต้		ภาคเหนือ	
	บาท/ไร่	%	บาท/ไร่	%	บาท/ไร่	%
ต้นทุนผันแปร	3,612.40	73.32	3,656.83	73.12	1,256.00	67.74
1. ค่าแรงงาน	2,130.77	43.25	2,155.23	43.10	833.36	44.95
ดูแลรักษา	895.34	18.17	907.27	18.14	262.84	14.18
เก็บเกี่ยว, ขนรวม	1,064.62	21.61	1,075.65	21.51	479.12	25.84
ค่าใช้จ่ายหลังการเก็บเกี่ยว	170.81	3.47	172.31	3.45	91.40	4.93
2. ค่าวัสดุ	1,151.62	23.38	1,167.27	23.34	319.96	17.25
ปุ๋ยคอก, ปุ๋ยเคมี	799.96	16.24	810.86	16.21	220.90	11.91
ยาปราบศัตรูพืช, วัชพืช	308.80	6.27	314.61	6.29	0.01	-
อุปกรณ์การเกษตร	29.73	0.60	28.43	0.57	98.61	5.32
น้ำมันเชื้อเพลิง, หล่อลื่น	13.13	0.27	13.37	0.27	0.44	0.02
3. อื่น ๆ	330.01	6.69	334.33	6.68	102.68	5.54
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	2.70	0.05	2.57	0.05	9.41	0.51
ค่าดอกเบี้ยและค่าเสียโอกาสเงินลงทุน	327.31	6.64	331.76	6.63	93.27	5.03
ต้นทุนคงที่	1,314.58	26.68	1,344.08	26.88	598.02	32.26
ค่าภาษี, ค่าเช่า, และค่าใช้ที่ดินการเกษตร	494.84	10.04	500.00	10.00	197.00	10.63
ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	86.71	1.76	87.94	1.76	21.60	1.17
ค่าเฉลี่ยต้นทุนก่อนให้ผล (อายุ 1-3 ปี)	733.03	14.88	756.14	15.12	379.42	20.46
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อไร่	4,926.98	100.00	5,000.91	100.00	1,854.02	100.00
ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)	170.00		172.00		87.00	
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อกิโลกรัม (บาท/กก.)	28.98		29.08		21.31	

ตารางที่ 2 ต้นทุนการผลิตกาแฟปี 2537 ทั่วประเทศ แยกตามอายุ

หน่วย : บาท/ไร่

รายการ	อายุกาแฟ (ปี)							เฉลี่ยอายุ ช่วงให้ผลผลิต	เฉลี่ย ทุกอายุ
	1 ปี	2-3 ปี	4-5 ปี	6-7 ปี	8-9 ปี	10-14 ปี	>15 ปี		
ต้นทุนผันแปร	1,464.17	1,433.54	3,680.98	3,759.82	3,646.39	3,545.47	2,792.08	3,612.40	
1. ค่าแรงงาน	800.62	634.73	2,198.44	2,163.38	2,142.13	2,065.51	1,820.67	2,130.77	
เตรียมดิน	484.33	-	-	-	-	-	-	-	
ปลูก, ปลูกซ่อม	125.97	2.42	-	-	-	-	-	-	
ดูแลรักษา	190.32	590.61	987.89	881.56	890.58	857.31	652.26	895.34	
เก็บเกี่ยว, ขนรวม	-	36.48	1,075.30	1,073.44	1,070.45	1,042.71	1,007.31	1,064.62	
ค่าใช้จ่ายหลังการเก็บเกี่ยว	-	5.22	135.25	208.38	181.10	165.49	161.10	170.81	
2. ค่าวัสดุ	557.03	671.84	1,158.58	1,260.29	1,162.48	1,138.06	710.89	1,151.62	
พันธุ์ปลูก, ซ่อม (รวมขนพันธุ์)	344.93	4.27	-	-	-	-	-	-	
ปุ๋ยคอกปุ๋ยเคมี	107.70	413.14	837.91	923.63	772.21	695.08	548.22	799.96	
ยาปราบศัตรูพืช วัชพืช	76.87	233.53	306.34	296.09	326.43	367.44	148.86	308.80	
อุปกรณ์การเกษตร	27.53	20.82	8.59	32.10	29.93	67.75	13.80	29.73	
น้ำมันเชื้อเพลิง, หล่อลื่น	-	0.08	5.74	8.47	33.91	7.79	0.01	13.13	
3. อื่น ๆ	106.52	126.97	323.96	336.15	341.78	341.90	260.52	330.01	
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	1.11	2.03	0.86	2.60	3.39	5.31	1.64	2.70	
ค่าดอกเบี้ยและค่าเสียโอกาสเงินลงทุน	105.41	124.94	323.10	333.55	338.39	336.59	258.88	327.31	
ต้นทุนคงที่	583.88	563.98	578.42	584.50	584.49	574.73	582.96	581.55	1,314.58
ค่าภาษี, ค่าเช่า, และค่าใช้ที่ดินการเกษตร	494.99	479.06	491.06	497.67	497.67	490.06	495.85	494.84	
ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	88.89	84.92	87.36	86.83	86.82	84.67	87.11	86.71	
ค่าเฉลี่ยต้นทุนก่อนให้ผล(อายุ 1-3 ปี)	-	-	-	-	-	-	-	-	
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อไร่	2,048.05	1,997.52	4,259.40	4,344.32	4,230.88	4,120.20	3,375.04	4,193.95	4,926.98
ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)									170.00
ต้นทุนรวมต่อกิโลกรัม (บาท/กก.)									28.98

ตารางที่ 5 ต้นทุนการผลิตกาแฟปี 2537 ทั้งประเทศ อายุ 1 ปี

หน่วย : บาท/ไร่

รายการ	เงินสด	ไม่เป็น เงินสด	รวม
ต้นทุนผันแปร	599.59	864.58	1,464.17
1. ค่าแรงงาน	267.05	533.57	800.62
เตรียมดิน	206.52	277.81	484.33
ปลูก,ปลูกซ่อม	7.65	118.32	125.97
ดูแลรักษา	52.88	137.44	190.32
เก็บเกี่ยว,ขนรวม	-	-	-
ค่าใช้จ่ายหลังการเก็บเกี่ยว	-	-	-
2. ค่าวัสดุ	267.19	289.84	557.03
พันธุ์ปลูก,ซ่อม (รวมขนพันธุ์)	58.85	286.08	344.93
ปุ๋ยคอกปุ๋ยเคมี	107.70	-	107.70
ยาปราบศัตรูพืช วัชพืช	76.87	-	76.87
อุปกรณ์การเกษตร	23.77	3.76	27.53
น้ำมันเชื้อเพลิง,หล่อลื่น	-	-	-
3. อื่น ๆ	65.35	41.17	106.52
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	1.11	-	1.11
ค่าดอกเบี้ยและค่าเสียโอกาสเงินลงทุน	64.24	41.17	105.41
ต้นทุนคงที่	5.00	578.88	583.88
ค่าภาษี,ค่าเช่า,และค่าใช้จ่ายที่ดินการเกษตร	5.00	489.99	494.99
ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	-	88.89	88.89
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อไร่	604.59	1,443.46	2,048.05

ตารางที่ 6 ต้นทุนการผลิตกาแฟปี 2537 ทั้งประเทศ อายุ 2-3 ปี

หน่วย : บาท/ไร่

รายการ	เงินสด	ไม่เป็น เงินสด	รวม
ต้นทุนผันแปร	952.19	481.35	1,433.54
1. ค่าแรงงาน	180.48	454.25	634.73
เตรียมดิน	-	-	-
ปลูก, ปลูกซ่อม	0.18	2.24	2.42
ดูแลรักษา	149.36	441.25	590.61
เก็บเกี่ยว, ขนรวม	27.75	8.73	36.48
ค่าใช้จ่ายหลังการเก็บเกี่ยว	3.19	2.03	5.22
2. ค่าวัสดุ	667.66	4.18	671.84
พันธุ์ปลูก, ซ่อม (รวมขนพันธุ์)	0.44	3.83	4.27
ปุ๋ยคอกปุ๋ยเคมี	412.86	0.28	413.14
ยาปราบศัตรูพืช วัชพืช	233.53	-	233.53
อุปกรณ์การเกษตร	20.75	0.07	20.82
น้ำมันเชื้อเพลิง, หล่อลื่น	0.08	-	0.08
3. อื่น ๆ	104.05	22.92	126.97
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	2.03	-	2.03
ค่าดอกเบี้ยและค่าเสียโอกาสเงินลงทุน	102.02	22.92	124.94
ต้นทุนคงที่	5.00	558.98	563.98
ค่าภาษี, ค่าเช่า, และค่าใช้จ่ายที่ดินการเกษตร	5.00	474.06	479.06
ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	-	84.92	84.92
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อไร่	957.19	1,040.33	1,997.52

ตารางที่ 7 ต้นทุนการผลิตกาแฟ ปี 2537 ทั้งประเทศ อายุ 4-5 ปี

หน่วย : บาท/ไร่

รายการ	เงินสด	ไม่เป็น เงินสด	รวม
ต้นทุนผันแปร	2,483.24	1,197.74	3,680.98
1. ค่าแรงงาน	1,059.32	1,139.12	2,198.44
เตรียมดิน	-	-	-
ปลูก, ปลูกซ่อม	-	-	-
ดูแลรักษา	390.32	597.57	987.89
เก็บเกี่ยว, ขนรวม	623.33	451.97	1,075.30
ค่าใช้จ่ายหลังการเก็บเกี่ยว	45.67	89.58	135.25
2. ค่าวัสดุ	1,157.00	1.58	1,158.58
พันธุ์ปลูก, ซ่อม (รวมขนพันธุ์)	-	-	-
ปุ๋ยคอกปุ๋ยเคมี	837.91	-	837.91
ยาปราบศัตรูพืช วัชพืช	306.34	-	306.34
อุปกรณ์การเกษตร	7.01	1.58	8.59
น้ำมันเชื้อเพลิง, หล่อลื่น	5.74	-	5.74
3. อื่น ๆ	266.92	57.04	323.96
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	0.86	-	0.86
ค่าดอกเบี้ยและค่าเสียโอกาสเงินลงทุน	266.06	57.04	323.10
ต้นทุนคงที่	5.00	573.42	578.42
ค่าภาษี, ค่าเช่า, และค่าใช้จ่ายที่ดินการเกษตร	5.00	486.06	491.06
ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	-	87.36	87.36
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อไร่	2,488.24	1,771.16	4,259.40

ตารางที่ 8 ต้นทุนการผลิตกาแฟปี 2537 ทั้งประเทศ อายุ 6-7 ปี

หน่วย : บาท/ไร่

รายการ	เงินสด	ไม่เป็น เงินสด	รวม
ต้นทุนผันแปร	2,595.91	1,163.91	3,759.82
1. ค่าแรงงาน	1,056.29	1,107.09	2,163.38
เตรียมดิน	-	-	-
ปลูก,ปลูกซ่อม	-	-	-
ดูแลรักษา	165.16	716.40	881.56
เก็บเกี่ยว,ขนรวม	809.97	263.47	1,073.44
ค่าใช้จ่ายหลังการเก็บเกี่ยว	81.16	127.22	208.38
2. ค่าวัสดุ	1,258.89	1.40	1,260.29
พันธุ์ปลูก,ซ่อม (รวมขนพันธุ์)	-	-	-
ปุ๋ยคอกปุ๋ยเคมี	923.63	-	923.63
ยาปราบศัตรูพืช วัชพืช	296.09	-	296.09
อุปกรณ์การเกษตร	30.70	1.40	32.10
น้ำมันเชื้อเพลิง,หล่อลื่น	8.47	-	8.47
3. อื่น ๆ	280.73	55.42	336.15
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	2.60	-	2.60
ค่าดอกเบี้ยและค่าเสียโอกาสเงินลงทุน	278.13	55.42	333.55
ต้นทุนคงที่	5.00	579.50	584.50
ค่าภาษี,ค่าเช่า,และค่าใช้จ่ายที่ดินการเกษตร	5.00	492.67	497.67
ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	-	86.83	86.83
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อไร่	2,600.91	1,743.41	4,344.32

ตารางที่ 9 ต้นทุนการผลิตกาแฟ ปี 2537 ทั้งประเทศ อายุ 8-9 ปี

หน่วย : บาท/ไร่

รายการ	เงินสด	ไม่เป็น เงินสด	รวม
ต้นทุนผันแปร	2,767.93	878.46	3,646.39
1. ค่าแรงงาน	1,313.78	828.35	2,142.13
เตรียมดิน	-	-	-
ปลูก, ปลูกซ่อม	-	-	-
ดูแลรักษา	420.48	470.10	890.58
เก็บเกี่ยว, ขนรวม	795.57	274.88	1,070.45
ค่าใช้จ่ายหลังการเก็บเกี่ยว	97.73	83.37	181.10
2. ค่าวัสดุ	1,155.25	7.23	1,162.48
พันธุ์ปลูก, ซ่อม (รวมขนพันธุ์)	-	-	-
ปุ๋ยคอกปุ๋ยเคมี	772.21	-	772.21
ยาปราบศัตรูพืช วัชพืช	326.43	-	326.43
อุปกรณ์การเกษตร	22.70	7.23	29.93
น้ำมันเชื้อเพลิง, หล่อลื่น	33.91	-	33.91
3. อื่น ๆ	298.90	42.88	341.78
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	2.34	1.05	3.39
ค่าดอกเบี้ยและค่าเสียโอกาสเงินลงทุน	296.56	41.83	338.39
ต้นทุนคงที่	5.00	579.49	584.49
ค่าภาษี, ค่าเช่า, และค่าใช้จ่ายที่ดินการเกษตร	5.00	492.67	497.67
ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	-	86.82	86.82
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อไร่	2,772.93	1,457.95	4,230.88

ตารางที่ 10 ดันทุนการผลิตกาแฟ ปี 2537 ทั้งประเทศ อายุ 10-14 ปี

หน่วย : บาท/ไร่

รายการ	เงินสด	ไม่เป็น เงินสด	รวม
ดันทุนผันแปร	2,818.39	727.08	3,545.47
1. ค่าแรงงาน	1,376.07	689.44	2,065.51
เตรียมดิน	-	-	-
ปลูก,ปลูกซ่อม	-	-	-
ดูแลรักษา	444.11	413.20	857.31
เก็บเกี่ยว,ขนรวม	881.84	160.87	1,042.71
ค่าใช้จ่ายหลังการเก็บเกี่ยว	50.12	115.37	165.49
2. ค่าวัสดุ	1,135.04	3.02	1,138.06
พันธุ์ปลูก,ซ่อม (รวมขนพันธุ์)	-	-	-
ปุ๋ยคอกปุ๋ยเคมี	695.08	-	695.08
ยาปราบศัตรูพืช วัชพืช	367.44	-	367.44
อุปกรณ์การเกษตร	64.73	3.02	67.75
น้ำมันเชื้อเพลิง,หล่อลื่น	7.79	-	7.79
3. อื่น ๆ	307.28	34.62	341.90
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	5.31	-	5.31
ค่าดอกเบี้ยและค่าเสียโอกาสเงินลงทุน	301.97	34.62	336.59
ดันทุนคงที่	5.00	569.73	574.73
ค่าภาษี,ค่าเช่า,และค่าใช้จ่ายที่ดินการเกษตร	5.00	485.06	490.06
ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	-	84.67	84.67
ดันทุนรวมทั้งหมดต่อไร่	2,823.39	1,296.81	4,120.20

ตารางที่ 11 ต้นทุนการผลิตกาแฟ ปี 2537 ทั้งประเทศ
อายุมากกว่า 15 ปี

หน่วย : บาท/ไร่

รายการ	เงินสด	ไม่เป็น เงินสด	รวม
ต้นทุนผันแปร	2,115.53	676.55	2,792.08
1. ค่าแรงงาน	1,177.70	642.97	1,820.67
เตรียมดิน	-	-	-
ปลูก, ปลูกซ่อม	-	-	-
ดูแลรักษา	224.23	428.03	652.26
เก็บเกี่ยว, ขนรวม	851.39	155.92	1,007.31
ค่าใช้จ่ายหลังการเก็บเกี่ยว	102.08	59.02	161.10
2. ค่าวัสดุ	709.53	1.36	710.89
พันธุ์ปลูก, ซ่อม (รวมขนพันธุ์)	-	-	-
ปุ๋ยคอกปุ๋ยเคมี	548.22	-	548.22
ยาปราบศัตรูพืช วัชพืช	148.86	-	148.86
อุปกรณ์การเกษตร	12.44	1.36	13.80
น้ำมันเชื้อเพลิง, หล่อลื่น	0.01	-	0.01
3. อื่น ๆ	228.30	32.22	260.52
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	1.64	-	1.64
ค่าดอกเบี้ยและค่าเสียโอกาสเงินลงทุน	226.66	32.22	258.88
ต้นทุนคงที่	5.00	577.96	582.96
ค่าภาษี, ค่าเช่า, และค่าใช้จ่ายที่ดินการเกษตร	5.00	490.85	495.85
ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	-	87.11	87.11
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อไร่	2,120.53	1,254.51	3,375.04

ตารางที่ 12 ต้นทุนการผลิตกาแฟปี 2537 ทั้งประเทศ
เฉลี่ยอายุช่วงให้ผลผลิต

หน่วย : บาท/ไร่

รายการ	เงินสด	ไม่เป็น เงินสด	รวม
ต้นทุนผันแปร	2,608.85	1,003.55	3,612.40
1. ค่าแรงงาน	1,178.40	952.37	2,130.77
เตรียมดิน	-	-	-
ปลูก, ปลูกซ่อม	-	-	-
ดูแลรักษา	339.32	556.02	895.34
เก็บเกี่ยว, ขนรวม	767.53	297.09	1,064.62
ค่าใช้จ่ายหลังการเก็บเกี่ยว	71.55	99.26	170.81
2. ค่าวัสดุ	1,148.49	3.13	1,151.62
พันธุ์ปลูก, ซ่อม (รวมขนพันธุ์)	-	-	-
ปุ๋ยคอกปุ๋ยเคมี	799.96	-	799.96
ยาปราบศัตรูพืช วัชพืช	308.80	-	308.80
อุปกรณ์การเกษตร	26.60	3.13	29.73
น้ำมันเชื้อเพลิง, หล่อลื่น	13.13	-	13.13
3. อื่น ๆ	281.96	48.05	330.01
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	2.44	0.26	2.70
ค่าดอกเบี้ยและค่าเสียโอกาสเงินลงทุน	279.52	47.79	327.31
ต้นทุนคงที่	5.00	576.55	581.55
ค่าภาษี, ค่าเช่า, และค่าใช้จ่ายที่ดินการเกษตร	5.00	489.84	494.84
ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	-	86.71	86.71
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อไร่	2,613.85	1,580.10	4,193.95
ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)			170.00
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อกิโลกรัม (บาท/กก.)			24.67
ต้นทุนผันแปรต่อกิโลกรัม (บาท/กก.)			21.25

ตารางที่ 13 ต้นทุนการผลิตกาแฟปี 2537 ทั้งประเทศ เฉลี่ยทุกอายุ

หน่วย : บาท/ไร่

รายการ	เงินสด	ไม่เป็น เงินสด	รวม
ต้นทุนผันแปร	2,608.85	1,003.55	3,612.40
1. ค่าแรงงาน	1,178.40	952.37	2,130.77
เตรียมดิน	-	-	-
ปลูก, ปลูกซ่อม	-	-	-
ดูแลรักษา	339.32	556.02	895.34
เก็บเกี่ยว, ขนรวม	767.53	297.09	1,064.62
ค่าใช้จ่ายหลังการเก็บเกี่ยว	71.55	99.26	170.81
2. ค่าวัสดุ	1,148.49	3.13	1,151.62
พันธุ์ปลูก, ซ่อม (รวมขนพันธุ์)	-	-	-
ปุ๋ยคอกปุ๋ยเคมี	799.96	-	799.96
ยาปราบศัตรูพืช วัชพืช	308.80	-	308.80
อุปกรณ์การเกษตร	26.60	3.13	29.73
น้ำมันเชื้อเพลิง, หล่อลื่น	13.13	-	13.13
3. อื่น ๆ	281.96	48.05	330.01
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	2.44	0.26	2.70
ค่าดอกเบี้ยและค่าเสียโอกาสเงินลงทุน	279.52	47.79	327.31
ต้นทุนคงที่	310.55	1,004.03	1,314.58
ค่าภาษี, ค่าเช่า, และค่าใช้จ่ายที่ดินการเกษตร	5.00	489.84	494.84
ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	-	86.71	86.71
ค่าเฉลี่ยต้นทุนก่อนให้ผล (อายุ 1-3 ปี)	305.55	427.48	733.03
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อไร่	2,919.40	2,007.58	4,926.98
ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)			170.00
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อกิโลกรัม (บาท/กก.)			28.98
ต้นทุนผันแปรต่อกิโลกรัม (บาท/กก.)			21.25
ราคาผลผลิตต่อกิโลกรัม (บาท/กก.)			25.79
ผลตอบแทนทั้งหมดต่อไร่			4,384.30
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรต่อไร่			771.90
ผลตอบแทนสุทธิต่อไร่			-542.68
ผลตอบแทนสุทธิต่อกิโลกรัม (บาท/กก.)			-3.19

ตารางที่ 14 ต้นทุนการผลิตกาแฟปี 2537 ภาคใต้ อายุ 1 ปี

หน่วย : บาท/ไร่

รายการ	เงินสด	ไม่เป็น เงินสด	รวม
ต้นทุนผันแปร	606.33	866.60	1,472.93
1. ค่าแรงงาน	271.49	539.12	810.61
เตรียมดิน	210.08	281.59	491.67
ปลูก, ปลูกซ่อม	7.74	119.12	126.86
ดูแลรักษา	53.67	138.41	192.08
เก็บเกี่ยว, ขนรวม	-	-	-
ค่าใช้จ่ายหลังการเก็บเกี่ยว	-	-	-
2. ค่าวัสดุ	268.75	286.21	554.96
พันธุ์ปลูก, ซ่อม (รวมขนพันธุ์)	60.45	282.39	342.84
ปุ๋ยคอกและปุ๋ยเคมี	105.96	-	105.96
ยาปราบศัตรูพืช วัชพืช	78.17	-	78.17
อุปกรณ์การเกษตร	24.17	3.82	27.99
น้ำมันเชื้อเพลิง, หล่อลื่น	-	-	-
3. อื่น ๆ	66.09	41.27	107.36
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	1.13	-	1.13
ค่าดอกเบี้ยและค่าเสียโอกาสเงินลงทุน	64.96	41.27	106.23
ต้นทุนคงที่	5.00	585.01	590.01
ค่าภาษี, ค่าเช่า, และค่าใช้จ่ายที่ดินการเกษตร	5.00	495.00	500.00
ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	-	90.01	90.01
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อไร่	611.33	1,451.61	2,062.94

ตารางที่ 15 ต้นทุนการผลิตกาแฟปี 2537 ภาคใต้ อายุ 2-3 ปี

หน่วย : บาท/ไร่

รายการ	เงินสด	ไม่เป็น เงินสด	รวม
ต้นทุนผันแปร	988.14	507.63	1,495.77
1. ค่าแรงงาน	192.61	479.78	672.39
เตรียมดิน	-	-	-
ปลูก, ปลูกซ่อม	0.20	1.66	1.86
ดูแลรักษา	159.29	467.20	626.49
เก็บเกี่ยว, ขนรวม	29.85	8.75	38.60
ค่าใช้จ่ายหลังการเก็บเกี่ยว	3.27	2.17	5.44
2. ค่าวัสดุ	688.92	3.68	692.60
พันธุ์ปลูก, ซ่อม (รวมขนพันธุ์)	0.47	3.61	4.08
ปุ๋ยคอกและปุ๋ยเคมี	429.66	-	429.66
ยาปราบศัตรูพืช วัชพืช	250.86	-	250.86
อุปกรณ์การเกษตร	7.84	0.07	7.91
น้ำมันเชื้อเพลิง, หล่อลื่น	0.09	-	0.09
3. อื่น ๆ	106.61	24.17	130.78
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	0.74	-	0.74
ค่าดอกเบี้ยและค่าเสียโอกาสเงินลงทุน	105.87	24.17	130.04
ต้นทุนคงที่	5.00	584.56	589.56
ค่าภาษี, ค่าเช่า, และค่าใช้จ่ายที่ดินการเกษตร	5.00	495.00	500.00
ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	-	89.56	89.56
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อไร่	993.14	1,092.19	2,085.33

ตารางที่ 16 ต้นทุนการผลิตกาแฟ ปี 2537 ภาคใต้ อายุ 4-5 ปี

หน่วย : บาท/ไร่

รายการ	เงินสด	ไม่เป็น เงินสด	รวม
ต้นทุนผันแปร	2,543.74	1,216.18	3,759.92
1. ค่าแรงงาน	1,087.58	1,158.27	2,245.85
เตรียมดิน	-	-	-
ปลูก, ปลูกซ่อม	-	-	-
ดูแลรักษา	401.13	609.70	1,010.83
เก็บเกี่ยว, ขนรวม	640.42	457.13	1,097.55
ค่าใช้จ่ายหลังการเก็บเกี่ยว	46.03	91.44	137.47
2. ค่าวัสดุ	1,183.08	-	1,183.08
พันธุ์ปลูก, ซ่อม (รวมขนพันธุ์)	-	-	-
ปุ๋ยคอกและปุ๋ยเคมี	856.12	-	856.12
ยาปราบศัตรูพืช วัชพืช	315.65	-	315.65
อุปกรณ์การเกษตร	5.43	-	5.43
น้ำมันเชื้อเพลิง, หล่อลื่น	5.88	-	5.88
3. อื่น ๆ	273.08	57.91	330.99
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	0.54	-	0.54
ค่าดอกเบี๋ยและค่าเสียโอกาสเงินลงทุน	272.54	57.91	330.45
ต้นทุนคงที่	5.00	584.34	589.34
ค่าภาษี, ค่าเช่า, และค่าใช้จ่ายที่ดินการเกษตร	5.00	495.00	500.00
ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	-	89.34	89.34
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อไร่	2,548.74	1,800.52	4,349.26

ตารางที่ 17 ต้นทุนการผลิตกาแฟปี 2537 ภาคใต้ อายุ 6-7 ปี

หน่วย : บาท/ไร่

รายการ	เงินสด	ไม่เป็น เงินสด	รวม
ต้นทุนผันแปร	2,608.42	1,166.10	3,774.52
1. ค่าแรงงาน	1,061.58	1,109.18	2,170.76
เตรียมดิน	-	-	-
ปลูก, ปลูกซ่อม	-	-	-
ดูแลรักษา	165.55	719.98	885.53
เก็บเกี่ยว, ขนรวม	814.69	261.38	1,076.07
ค่าใช้จ่ายหลังการเก็บเกี่ยว	81.34	127.82	209.16
2. ค่าวัสดุ	1,264.77	1.39	1,266.16
พันธุ์ปลูก, ซ่อม (รวมขนพันธุ์)	-	-	-
ปุ๋ยคอกและปุ๋ยเคมี	927.26	-	927.26
ยาปราบศัตรูพืช วัชพืช	298.38	-	298.38
อุปกรณ์การเกษตร	30.59	1.39	31.98
น้ำมันเชื้อเพลิง, หล่อลื่น	8.54	-	8.54
3. อื่น ๆ	282.07	55.53	337.60
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	2.60	-	2.60
ค่าดอกเบี๋ยและค่าเสียโอกาสเงินลงทุน	279.47	55.53	335.00
ต้นทุนคงที่	5.00	582.34	587.34
ค่าภาษี, ค่าเช่า, และค่าใช้จ่ายที่ดินการเกษตร	5.00	495.00	500.00
ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	-	87.34	87.34
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อไร่	2,613.42	1,748.44	4,361.86

ตารางที่ 18 ต้นทุนการผลิตกาแฟ ปี 2537 ภาคใต้ อายุ 8-9 ปี

หน่วย : บาท/ไร่

รายการ	เงินสด	ไม่เป็น เงินสด	รวม
ต้นทุนผันแปร	2,785.43	876.80	3,662.23
1. ค่าแรงงาน	1,321.79	827.54	2,149.33
เตรียมดิน	-	-	-
ปลูก, ปลูกซ่อม	-	-	-
ดูแลรักษา	423.34	472.51	895.85
เก็บเกี่ยว, ขนรวม	800.64	271.59	1,072.23
ค่าใช้จ่ายหลังการเก็บเกี่ยว	97.81	83.44	181.25
2. ค่าวัสดุ	1,162.92	6.45	1,169.37
พันธุ์ปลูก, ซ่อม (รวมขนพันธุ์)	-	-	-
ปุ๋ยคอกและปุ๋ยเคมี	777.03	-	777.03
ยาปราบศัตรูพืช วัชพืช	328.96	-	328.96
อุปกรณ์การเกษตร	22.76	6.45	29.21
น้ำมันเชื้อเพลิง, หล่อลื่น	34.17	-	34.17
3. อื่น ๆ	300.72	42.81	343.53
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	2.28	1.06	3.34
ค่าดอกเบี้ยและค่าเสียโอกาสเงินลงทุน	298.44	41.75	340.19
ต้นทุนคงที่	5.00	582.34	587.34
ค่าภาษี, ค่าเช่า, และค่าใช้จ่ายที่ดินการเกษตร	5.00	495.00	500.00
ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	-	87.34	87.34
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อไร่	2,790.43	1,459.14	4,249.57

ตารางที่ 19 ต้นทุนการผลิตกาแฟปี 2537 ภาคใต้ อายุ 10-14 ปี

หน่วย : บาท/ไร่

รายการ	เงินสด	ไม่เป็น เงินสด	รวม
ต้นทุนผันแปร	2,897.99	725.94	3,623.93
1. ค่าแรงงาน	1,415.24	690.54	2,105.78
เตรียมดิน	-	-	-
ปลูก, ปลูกซ่อม	-	-	-
ดูแลรักษา	459.51	417.80	877.31
เก็บเกี่ยว, ขนรวม	905.98	155.31	1,061.29
ค่าใช้จ่ายหลังการเก็บเกี่ยว	49.75	117.43	167.18
2. ค่าวัสดุ	1,167.04	0.83	1,167.87
พันธุ์ปลูก, ซ่อม (รวมขนพันธุ์)	-	-	-
ปุ๋ยคอกและปุ๋ยเคมี	712.75	-	712.75
ยาปราบศัตรูพืช วัชพืช	379.90	-	379.90
อุปกรณ์การเกษตร	66.34	0.83	67.17
น้ำมันเชื้อเพลิง, หล่อลื่น	8.05	-	8.05
3. อื่น ๆ	315.71	34.57	350.28
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	5.21	-	5.21
ค่าดอกเบี้ยและค่าเสียโอกาสเงินลงทุน	310.50	34.57	345.07
ต้นทุนคงที่	5.00	581.79	586.79
ค่าภาษี, ค่าเช่า, และค่าใช้จ่ายที่ดินการเกษตร	5.00	495.00	500.00
ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	-	86.79	86.79
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อไร่	2,902.99	1,307.73	4,210.72

ตารางที่ 20 ต้นทุนการผลิตกาแฟ ปี 2537 ภาคใต้ อายุมากกว่า 15 ปี

หน่วย : บาท/ไร่

รายการ	เงินสด	ไม่เป็น เงินสด	รวม
ต้นทุนผันแปร	2,145.38	672.23	2,817.61
1. ค่าแรงงาน	1,194.83	640.17	1,835.00
เตรียมดิน	-	-	-
ปลุก,ปลุกซ่อม	-	-	-
ดูแลรักษา	227.59	428.41	656.00
เก็บเกี่ยว,ขนรวม	863.82	152.33	1,016.15
ค่าใช้จ่ายหลังการเก็บเกี่ยว	103.42	59.43	162.85
2. ค่าวัสดุ	719.18	0.05	719.23
พันธุ์ปลุก,ซ่อม (รวมขนพันธุ์)	-	-	-
ปุ๋ยคอกและปุ๋ยเคมี	555.82	-	555.82
ยาปราบศัตรูพืช วัชพืช	150.93	-	150.93
อุปกรณ์การเกษตร	12.42	0.05	12.47
น้ำมันเชื้อเพลิง,หล่อลื่น	0.01	-	0.01
3. อื่น ๆ	231.37	32.01	263.38
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	1.51	-	1.51
ค่าดอกเบี้ยและค่าเสียโอกาสเงินลงทุน	229.86	32.01	261.87
ต้นทุนคงที่	5.00	583.10	588.10
ค่าภาษี,ค่าเช่า,และค่าใช้จ่ายที่ดินการเกษตร	5.00	495.00	500.00
ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	-	88.10	88.10
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อไร่	2,150.38	1,255.33	3,405.71

ตารางที่ 21 ต้นทุนการผลิตกาแฟปี 2537 ภาคใต้
เฉลี่ยอายุช่วงให้ผลผลิต

หน่วย : บาท/ไร่

รายการ	เงินสด	ไม่เป็น เงินสด	รวม
ต้นทุนผันแปร	2,648.18	1,008.65	3,656.83
1. ค่าแรงงาน	1,196.92	958.31	2,155.23
เตรียมดิน	-	-	-
ปลูก, ปลูกซ่อม	-	-	-
ดูแลรักษา	345.07	562.20	907.27
เก็บเกี่ยว, ขนรวม	779.85	295.80	1,075.65
ค่าใช้จ่ายหลังการเก็บเกี่ยว	72.00	100.31	172.31
2. ค่าวัสดุ	1,165.22	2.05	1,167.27
พันธุ์ปลูก, ซ่อม (รวมขนพันธุ์)	-	-	-
ปุ๋ยคอกและปุ๋ยเคมี	810.86	-	810.86
ยาปราบศัตรูพืช วัชพืช	314.61	-	314.61
อุปกรณ์การเกษตร	26.38	2.05	28.43
น้ำมันเชื้อเพลิง, หล่อลื่น	13.37	-	13.37
3. อื่น ๆ	286.04	48.29	334.33
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	2.31	0.26	2.57
ค่าดอกเบี้ยและค่าเสียโอกาสเงินลงทุน	283.73	48.03	331.76
ต้นทุนคงที่	5.00	582.94	587.94
ค่าภาษี, ค่าเช่า, และค่าใช้จ่ายที่ดินการเกษตร	5.00	495.00	500.00
ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	-	87.94	87.94
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อไร่	2,653.18	1,591.59	4,244.77
ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)			172.00
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อกิโลกรัม (บาท/กก.)			24.68
ต้นทุนผันแปรต่อกิโลกรัม (บาท/กก.)			21.26

ตารางที่ 22 ต้นทุนการผลิตกาแฟ ปี 2537 ภาคใต้ เฉลี่ยทุกอายุ

หน่วย : บาท/ไร่

รายการ	เงินสด	ไม่เป็น เงินสด	รวม
ต้นทุนผันแปร	2,648.18	1,008.65	3,656.83
1. ค่าแรงงาน	1,196.92	958.31	2,155.23
เตรียมดิน	-	-	-
ปลูก, ปลูกซ่อม	-	-	-
ดูแลรักษา	345.07	562.20	907.27
เก็บเกี่ยว, ขนรวม	779.85	295.80	1,075.65
ค่าใช้จ่ายหลังการเก็บเกี่ยว	72.00	100.31	172.31
2. ค่าวัสดุ	1,165.22	2.05	1,167.27
พันธุ์ปลูก, ซ่อม (รวมขนพันธุ์)	-	-	-
ปุ๋ยคอกและปุ๋ยเคมี	810.86	-	810.86
ยาปราบศัตรูพืช วัชพืช	314.61	-	314.61
อุปกรณ์การเกษตร	26.38	2.05	28.43
น้ำมันเชื้อเพลิง, หล่อลื่น	13.37	-	13.37
3. อื่น ๆ	286.04	48.29	334.33
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	2.31	0.26	2.57
ค่าดอกเบี้ยและค่าเสียโอกาสเงินลงทุน	283.73	48.03	331.76
ต้นทุนคงที่	320.09	1,023.99	1,344.08
ค่าภาษี, ค่าเช่า, และค่าใช้จ่ายที่ดินการเกษตร	5.00	495.00	500.00
ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	-	87.94	87.94
ต้นทุนก่อนให้ผล (อายุ 1-3 ปี)	315.09	441.05	756.14
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อไร่	2,968.27	2,032.64	5,000.91
ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)			172.00
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อกิโลกรัม (บาท/กก.)			29.08
ต้นทุนผันแปรต่อกิโลกรัม (บาท/กก.)			21.26
ราคาผลผลิตต่อกิโลกรัม (บาท/กก.)			25.79
ผลตอบแทนทั้งหมดต่อไร่			4,435.88
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรต่อไร่			779.05
ผลตอบแทนสุทธิต่อไร่			-565.03
ผลตอบแทนสุทธิต่อกิโลกรัม (บาท/กก.)			-3.29

ตารางที่ 23 ต้นทุนการผลิตกาแฟ ปี 2537 ภาคเหนือ อายุ 1 ปี

หน่วย : บาท/ไร่

รายการ	เงินสด	ไม่เป็น เงินสด	รวม
ต้นทุนผันแปร	236.11	1,044.23	1,280.34
1. ค่าแรงงาน	-	524.79	524.79
เตรียมดิน	-	365.92	365.92
ปลูก,ปลูกซ่อม	-	72.96	72.96
ดูแลรักษา	-	85.91	85.91
เก็บเกี่ยว,ขนรวม	-	-	-
ค่าใช้จ่ายหลังการเก็บเกี่ยว	-	-	-
2. ค่าวัสดุ	210.81	469.71	680.52
พันธุ์ปลูก,ซ่อม (รวมขนพันธุ์)	-	469.69	469.69
ปุ๋ยคอกปุ๋ยเคมี	210.80	0.02	210.82
ยาปราบศัตรูพืช วัชพืช	-	-	-
อุปกรณ์การเกษตร	0.01	-	0.01
น้ำมันเชื้อเพลิง,หล่อลื่น	-	-	-
3. อื่น ๆ	25.30	49.73	75.03
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	-	-	-
ค่าดอกเบี้ยและค่าเสียโอกาสเงินลงทุน	25.30	49.73	75.03
ต้นทุนคงที่	5.00	214.41	219.41
ค่าภาษี,ค่าเช่า,และค่าใช้จ่ายที่ดินการเกษตร	5.00	192.00	197.00
ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	-	22.41	22.41
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อไร่	241.11	1,258.64	1,499.75

ห้องสมุดสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 24 ต้นทุนการผลิตกาแฟ ปี 2537 ภาคเหนือ อายุ 2-3 ปี

หน่วย : บาท/ไร่

รายการ	เงินสด	ไม่เป็น เงินสด	รวม
ต้นทุนผันแปร	464.92	129.75	594.67
1. ค่าแรงงาน	14.49	112.70	127.19
เตรียมดิน	-	-	-
ปลูก, ปลูกซ่อม	-	9.91	9.91
ดูแลรักษา	12.35	94.88	107.23
เก็บเกี่ยว, ขนรวม	-	7.91	7.91
ค่าใช้จ่ายหลังการเก็บเกี่ยว	2.14	-	2.14
2. ค่าวัสดุ	381.16	10.87	392.03
พันธุ์ปลูก, ซ่อม (รวมขนพันธุ์)	-	6.89	6.89
ปุ๋ยคอกปุ๋ยเคมี	186.56	3.98	190.54
ยาปราบศัตรูพืช วัชพืช	-	-	-
อุปกรณ์การเกษตร	194.60	-	194.60
น้ำมันเชื้อเพลิง, หล่อลื่น	-	-	-
3. อื่น ๆ	69.27	6.18	75.45
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	19.46	-	19.46
ค่าดอกเบี้ยและค่าเสียโอกาสเงินลงทุน	49.81	6.18	55.99
ต้นทุนคงที่	5.00	214.41	219.41
ค่าภาษี, ค่าเช่า, และค่าใช้จ่ายที่ดินการเกษตร	5.00	192.00	197.00
ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	-	22.41	22.41
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อไร่	469.92	344.16	814.08

ตารางที่ 25 ต้นทุนการผลิตกาแฟปี 2537 ภาคเหนือ อายุ 4-5 ปี

หน่วย : บาท/ไร่

รายการ	เงินสด	ไม่เป็น เงินสด	รวม
ต้นทุนผันแปร	521.89	563.79	1,085.68
1. ค่าแรงงาน	155.83	483.45	639.28
เตรียมดิน	-	-	-
ปลูกรูปลูก,ปลูกรูซ่อม	-	-	-
ดูแลรักษา	45.24	187.87	233.11
เก็บเกี่ยว,ขนรวม	76.55	267.37	343.92
ค่าใช้จ่ายหลังการเก็บเกี่ยว	34.04	28.21	62.25
2. ค่าวัสดุ	298.90	53.49	352.39
พันธุ์ปลูกรูปลูก,ซ่อม (รวมขนพันธุ์)	-	-	-
ปุ๋ยคอกปุ๋ยเคมี	238.99	0.01	239.00
ยาปราบศัตรูพืช วัชพืช	0.01	-	0.01
อุปกรณ์การเกษตร	58.93	53.48	112.41
น้ำมันเชื้อเพลิง,หล่อลื่น	0.97	-	0.97
3. อื่น ๆ	67.16	26.85	94.01
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	11.24	-	11.24
ค่าดอกเบี้ยและค่าเสียโอกาสเงินลงทุน	55.92	26.85	82.77
ต้นทุนคงที่	5.00	214.25	219.25
ค่าภาษี,ค่าเช่า,และค่าใช้จ่ายที่ดินการเกษตร	5.00	192.00	197.00
ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	-	22.25	22.25
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อไร่	526.89	778.04	1,304.93

ตารางที่ 26 ต้นทุนการผลิตกาแฟ ปี 2537 ภาคเหนือ อายุ 6-7 ปี

หน่วย : บาท/ไร่

รายการ	เงินสด	ไม่เป็น เงินสด	รวม
ต้นทุนผันแปร	1,029.72	841.87	1,871.59
1. ค่าแรงงาน	415.82	798.67	1,214.49
เตรียมดิน	-	-	-
ปลูก, ปลูกซ่อม	-	-	-
ดูแลรักษา	110.57	262.54	373.11
เก็บเกี่ยว, ขนรวม	240.06	493.78	733.84
ค่าใช้จ่ายหลังการเก็บเกี่ยว	65.19	42.35	107.54
2. ค่าวัสดุ	500.43	3.11	503.54
พันธุ์ปลูก, ซ่อม (รวมขนพันธุ์)	-	-	-
ปุ๋ยคอกปุ๋ยเคมี	455.87	-	455.87
ยาปราบศัตรูพืช วัชพืช	0.02	-	0.02
อุปกรณ์การเกษตร	44.54	3.11	47.65
น้ำมันเชื้อเพลิง, หล่อลื่น	-	-	-
3. อื่น ๆ	113.47	40.09	153.56
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	3.14	-	3.14
ค่าดอกเบี้ยและค่าเสียโอกาสเงินลงทุน	110.33	40.09	150.42
ต้นทุนคงที่	5.00	213.65	218.65
ค่าภาษี, ค่าเช่า, และค่าใช้จ่ายที่ดินการเกษตร	5.00	192.00	197.00
ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	-	21.65	21.65
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อไร่	1,034.72	1,055.52	2,090.24

ตารางที่ 27 ต้นทุนการผลิตกาแฟปี 2537 ภาคเหนือ อายุ 8-9 ปี

หน่วย : บาท/ไร่

รายการ	เงินสด	ไม่เป็น เงินสด	รวม
ต้นทุนผันแปร	596.08	1,014.87	1,610.95
1. ค่าแรงงาน	355.28	859.25	1,214.53
เตรียมดิน	-	-	-
ปลูก, ปลูกซ่อม	-	-	-
ดูแลรักษา	75.36	137.64	213.00
เก็บเกี่ยว, ขนรวม	192.27	648.02	840.29
ค่าใช้จ่ายหลังการเก็บเกี่ยว	87.65	73.59	161.24
2. ค่าวัสดุ	166.87	107.29	274.16
พันธุ์ปลูก, ซ่อม (รวมขนพันธุ์)	-	-	-
ปุ๋ยคอกปุ๋ยเคมี	151.59	-	151.59
ยาปราบศัตรูพืช วัชพืช	-	-	-
อุปกรณ์การเกษตร	15.28	107.29	122.57
น้ำมันเชื้อเพลิง, หล่อลื่น	-	-	-
3. อื่น ๆ	73.93	48.33	122.26
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	10.06	-	10.06
ค่าดอกเบี้ยและค่าเสียโอกาสเงินลงทุน	63.87	48.33	112.20
ต้นทุนคงที่	5.00	211.78	216.78
ค่าภาษี, ค่าเช่า, และค่าใช้จ่ายที่ดินการเกษตร	5.00	192.00	197.00
ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	-	19.78	19.78
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อไร่	601.08	1,226.65	1,827.73

ตารางที่ 28 ต้นทุนการผลิตกาแฟ ปี 2537 ภาคเหนือ อายุ 10-14 ปี

หน่วย : บาท/ไร่

รายการ	เงินสด	ไม่เป็น เงินสด	รวม
ต้นทุนผันแปร	527.68	708.39	1,236.07
1. ค่าแรงงาน	271.58	606.94	878.52
เตรียมดิน	-	-	-
ปลูก,ปลูกซ่อม	-	-	-
ดูแลรักษา	-	267.81	267.81
เก็บเกี่ยว,ขนรวม	212.62	282.18	494.80
ค่าใช้จ่ายหลังการเก็บเกี่ยว	58.96	56.95	115.91
2. ค่าวัสดุ	191.31	67.71	259.02
พันธุ์ปลูก,ซ่อม (รวมขนพันธุ์)	-	-	-
ปุ๋ยคอกปุ๋ยเคมี	174.17	-	174.17
ยาปราบศัตรูพืช วัชพืช	-	-	-
อุปกรณ์การเกษตร	17.14	67.71	84.85
น้ำมันเชื้อเพลิง,หล่อลื่น	-	-	-
3. อื่น ๆ	64.79	33.74	98.53
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	8.25	0.01	8.26
ค่าดอกเบี้ยและค่าเสียโอกาสเงินลงทุน	56.54	33.73	90.27
ต้นทุนคงที่	5.00	214.14	219.14
ค่าภาษี,ค่าเช่า,และค่าใช้จ่ายที่ดินการเกษตร	5.00	192.00	197.00
ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	-	22.14	22.14
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อไร่	532.68	922.53	1,455.21

ตารางที่ 29 ต้นทุนการผลิตกาแฟปี 2537 ภาคเหนือ อายุมากกว่า 15 ปี

หน่วย : บาท/ไร่

รายการ	เงินสด	ไม่เป็น เงินสด	รวม
ต้นทุนผันแปร	163.08	803.33	966.41
1. ค่าแรงงาน	119.95	669.24	789.19
เตรียมดิน	-	-	-
ปลูก, ปลูกซ่อม	-	-	-
ดูแลรักษา	5.09	376.68	381.77
เก็บเกี่ยว, ขนรวม	107.05	264.31	371.36
ค่าใช้จ่ายหลังการเก็บเกี่ยว	7.81	28.25	36.06
2. ค่าวัสดุ	14.68	95.84	110.52
พันธุ์ปลูก, ซ่อม (รวมขนพันธุ์)	-	-	-
ปุ๋ยคอกปุ๋ยเคมี	0.68	-	0.68
ยาปราบศัตรูพืช วัชพืช	-	-	-
อุปกรณ์การเกษตร	14.00	95.84	109.84
น้ำมันเชื้อเพลิง, หล่อลื่น	-	-	-
3. อื่น ๆ	28.45	38.25	66.70
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	10.98	-	10.98
ค่าดอกเบี้ยและค่าเสียโอกาสเงินลงทุน	17.47	38.25	55.72
ต้นทุนคงที่	5.00	208.02	213.02
ค่าภาษี, ค่าเช่า, และค่าใช้จ่ายที่ดินการเกษตร	5.00	192.00	197.00
ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	-	16.02	16.02
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อไร่	168.08	1,011.35	1,179.43

ตารางที่ 30 ต้นทุนการผลิตกาแฟ ปี 2537 ภาคเหนือ
เฉลี่ยอายุช่วงให้ผลผลิต

หน่วย : บาท/ไร่

รายการ	เงินสด	ไม่เป็น เงินสด	รวม
ต้นทุนผันแปร	562.05	693.95	1,256.00
1. ค่าแรงงาน	232.62	600.74	833.36
เตรียมดิน	-	-	-
ปลูก, ปลูกซ่อม	-	-	-
ดูแลรักษา	37.72	225.12	262.84
เก็บเกี่ยว, ขนรวม	146.76	332.36	479.12
ค่าใช้จ่ายหลังการเก็บเกี่ยว	48.14	43.26	91.40
2. ค่าวัสดุ	259.80	60.16	319.96
พันธุ์ปลูก, ซ่อม (รวมขนพันธุ์)	-	-	-
ปุ๋ยคอกปุ๋ยเคมี	220.90	-	220.90
ยาปราบศัตรูพืช วัชพืช	0.01	-	0.01
อุปกรณ์การเกษตร	38.45	60.16	98.61
น้ำมันเชื้อเพลิง, หล่อลื่น	0.44	-	0.44
3. อื่น ๆ	69.63	33.05	102.68
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	9.41	-	9.41
ค่าดอกเบี้ยและค่าเสียโอกาสเงินลงทุน	60.22	33.05	93.27
ต้นทุนคงที่	5.00	213.60	218.60
ค่าภาษี, ค่าเช่า, และค่าใช้จ่ายที่ดินการเกษตร	5.00	192.00	197.00
ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	-	21.60	21.60
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อไร่	567.05	907.55	1,474.60
ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)			87.00
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อกิโลกรัม (บาท/กก.)			16.95
ต้นทุนผันแปรต่อกิโลกรัม (บาท/กก.)			14.44

ตารางที่ 31 ต้นทุนการผลิตกาแฟ ปี 2537 ภาคเหนือ เฉลี่ยทุกอายุ

หน่วย : บาท/ไร่

รายการ	เงินสด	ไม่เป็น เงินสด	รวม
ต้นทุนผันแปร	562.05	693.95	1,256.00
1. ค่าแรงงาน	232.62	600.74	833.36
เตรียมดิน	-	-	-
ปลูก, ปลูกซ่อม	-	-	-
ดูแลรักษา	37.72	225.12	262.84
เก็บเกี่ยว, ขนรวม	146.76	332.36	479.12
ค่าใช้จ่ายหลังการเก็บเกี่ยว	48.14	43.26	91.40
2. ค่าวัสดุ	259.80	60.16	319.96
พันธุ์ปลูก, ซ่อม (รวมขนพันธุ์)	-	-	-
ปุ๋ยคอกปุ๋ยเคมี	220.90	-	220.90
ยาปราบศัตรูพืช วัชพืช	0.01	-	0.01
อุปกรณ์การเกษตร	38.45	60.16	98.61
น้ำมันเชื้อเพลิง, หล่อลื่น	0.44	-	0.44
3. อื่น ๆ	69.63	33.05	102.68
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	9.41	-	9.41
ค่าดอกเบี้ยและค่าเสียโอกาสเงินลงทุน	60.22	33.05	93.27
ต้นทุนคงที่	148.25	449.77	598.02
ค่าภาษี, ค่าเช่า, และค่าใช้จ่ายที่ดินการเกษตร	5.00	192.00	197.00
ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	-	21.60	21.60
ต้นทุนก่อนให้ผล (อายุ 1-3 ปี)	143.25	236.17	379.42
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อไร่	710.30	1,143.72	1,854.02
ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)			87.00
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อกิโลกรัม (บาท/กก.)			21.31
ต้นทุนผันแปรต่อกิโลกรัม (บาท/กก.)			14.44
ราคาผลผลิตต่อกิโลกรัม (บาท/กก.)			25.79
ผลตอบแทนทั้งหมดต่อไร่			2,243.73
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรต่อไร่			987.73
ผลตอบแทนสุทธิต่อไร่			389.71
ผลตอบแทนสุทธิต่อกิโลกรัม (บาท/กก.)			4.48

ภาคผนวก

ก. คำชี้แจง

1. คุณสมบัติของครัวเรือนตัวอย่าง ที่ใช้ในการสำรวจต้นทุนการผลิตพืช
 - 1.1 เป็นครัวเรือนที่ได้เพาะปลูกพืชที่กำลังสำรวจในปีนั้น ๆ
 - 1.2 เป็นครัวเรือนที่ได้ผลิตพืชครบทุกขั้นตอนในกระบวนการผลิตตั้งแต่การเตรียมดินจนถึงเก็บเกี่ยว เป็นลักษณะไม่มีการไถหรือปล่อยผลผลิตทิ้ง หรือไม่หวังผลที่จะได้รับการผลิตพืช ด้วยสาเหตุใด ๆ ก็ตาม
 - 1.3 เป็นครัวเรือนที่ให้ความร่วมมือและเต็มใจในการตอบรายการข้อมูลต่าง ๆ

2. กาแฟ ปี 2537 หมายถึงกาแฟปีเพาะปลูก 2536/37 เป็นกาแฟที่เกษตรกรปลูก และยืนต้นในวันที่ 1 มกราคม ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2537 โดยไม่คำนึงถึงว่าจะให้ผลผลิตหรือไม่ก็ตาม

3. ผลผลิต ปี 2537 หมายถึง ผลผลิตของกาแฟปีเพาะปลูก 2536/37 ที่เกษตรกรเก็บเกี่ยวในระหว่างวันที่ 1 มกราคม ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2537 ซึ่งในวันสำรวจนี้ ได้กำหนดให้ข้อมูลผลผลิตอยู่ในรูปของสารกาแฟ โดยใช้อัตราแปลง

สารกาแฟ 1 กิโลกรัม = เมล็ดกาแฟสด 5 กิโลกรัม

4. ต้นทุนผันแปร หมายถึง ต้นทุนการผลิตที่เปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณการผลิต เป็นค่าใช้จ่ายปัจจัยผันแปร ที่สามารถเปลี่ยนแปลงปริมาณการใช้ได้ในช่วงเวลาการผลิตหนึ่ง ๆ เช่น ค่าแรงงาน ค่าต้นทุนรัฐ ค่าปุ๋ยเคมี ค่ายาปราบศัตรูพืช เป็นต้น

5. ต้นทุนคงที่ หมายถึง ต้นทุนการผลิตที่ไม่เปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณผลผลิตไม่ว่าจะผลิตมากน้อยเท่าใดก็จะเสียต้นทุนการผลิตในจำนวนคงที่ เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการใช้ปัจจัยคงที่ในการผลิต ซึ่งไม่สามารถเปลี่ยนแปลงปริมาณการใช้ได้ในช่วงเวลาของการผลิต เช่น เนื้อที่เพาะปลูก อุปกรณ์และเครื่องทุ่นแรงในการเกษตร

6. เงินสด หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่จ่ายจริงในรูปเงินสด

7. **ไม่เป็นเงินสด** หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้จ่ายจริงในรูปเงินสด แต่เป็นค่าใช้จ่ายที่ประเมินขึ้นตามอัตราค่าจ้างหรือราคา ในท้องถิ่นนั้น ๆ

8. **ค่าใช้จ่ายที่ดิน** หมายถึง ค่าภาษีที่ดินรวมค่าใช้จ่ายที่ดิน ในกรณีที่ดินเป็นของตนเองหรือได้ทำฟรี เกษตรกรต้องเสียภาษีที่ดินด้วยตนเองเป็นเงินสด และค่าใช้จ่ายที่ดิน คิดจากการประเมินอัตราค่าเช่าที่ดินที่ทำการเกษตรในท้องถิ่นนั้น ๆ

9. **ค่าดอกเบี่ยเงินกู้** คิดประเมินจากอัตราดอกเบี่ยเงินกู้ ร้อยละ 12 ต่อปี ของค่าใช้จ่ายต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสด ของระยะเวลาการผลิตพืชนั้น ๆ

10. **ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน** คิดประเมินจากอัตราดอกเบี่ยเงินฝากออมทรัพย์ร้อยละ 5.0 ต่อปี ของค่าใช้จ่ายต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสด ของระยะเวลาการผลิตพืชนั้น ๆ

11. **ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร** ใช้วิธีคำนวณแบบเส้นตรง (The straight line method)

$$\text{ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร} = \frac{(\text{มูลค่าแรกซื้อ} - \text{มูลค่าซาก}) \times \% \text{การใช้งาน}}{\text{อายุการใช้งาน}}$$

12. **ผลตอบแทนทั้งหมดต่อไร่** หมายถึง รายได้ทั้งหมดต่อเนื้อที่ปลูก 1 ไร่ ที่ได้รับจากการผลิตพืชนั้น ๆ ในหนึ่งฤดูการผลิต

$$\text{ผลตอบแทนทั้งหมดต่อไร่} = \text{ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่} \times \text{ราคาที่เกษตรกรขายได้}$$

13. **ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรต่อไร่** หมายถึง ส่วนของผลตอบแทนทั้งหมดต่อไร่ที่อยู่เหนือต้นทุนผันแปรต่อไร่

14. **ผลตอบแทนสุทธิต่อไร่** หมายถึง ส่วนของผลตอบแทนทั้งหมดต่อไร่ที่อยู่เหนือต้นทุนทั้งหมดต่อไร่